

1. Современные проблемы предпринимательской деятельности / Под общ. ред. проф. Л.В.Дикань. – Харьков: Гриф, 2000. – 380 с.
2. Frame W. Scott and White Lawrence J. Empirical Studies of Financial Innovation: Lots of Talk, Little Action? – Federal Reserve Bank of Atlanta. Working Paper. – 12 July 2002. – 40 p.
3. Merton Robert C. Financial Innovation and Economic Performance // Journal of Applied Corporate Finance. – 1992. – № 4. – P.12-22.
4. Недосекин А.О. Введение в проблему прогнозирования фондовых индексов – www.finansy.ru. (12.08.2002).
5. Проект комплексної програми розвитку банківської системи України на 2003–2005 роки // hppt: // www.bank.gov.ua.
6. Finnerty John and Douglas Emery. Corporate Securities Innovation: An Update // Journal of Applied Finance. – 2002. – №12. – P.21-47.
7. Васюренко О.В., Пасічник І.В. Шляхи розвитку кредитного забезпечення інноваційної діяльності // Економіка України. – 2000. – №2. – С.23–28.
8. Воеводская Н.Д. Новые банковские технологии // Банковские услуги. –1999. – №11–12. – С. 15–18.

Отримано 08.12.2003

УДК 330.15.131.5.001.11

Г.А.ЖУЧКОВА, І.В.МІНЯЙЛЕНКО, В.А.ОЧЕНАШ

Полтавський національний технічний університет ім. Юрія Кондратюка

ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ „РЕСУРСОМІСТКОСТІ” ВИРОБНИЦТВА ЯК ЕКОНОМІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ

Розглядається поняття “ресурсомісткість” виробництва як економічна категорія. Наводиться сутність, склад і класифікація ресурсів. Обумовлюється взаємозв’язок економічних категорій “ресурси” і “ресурсомісткість”.

В умовах ринкової економіки одним із основних господарюючих об’єктів є підприємство. Саме на цьому рівні створюється необхідна суспільству продукція і формуються основні джерела наповнення бюджету країни. Економічність діяльності будь-якого підприємства залежить, в першу чергу, від ефективності використання усіх видів ресурсів. У цьому зв’язку надзвичайно важливим є визначення міри використаних ресурсів, що є основою аналізу ефективності економіки підприємства та розрахунку конкурентоспроможності його продукції. Виникає необхідність у якісній і кількісній оцінці цієї міри, тобто потрібен деякий показник, або система показників. Але кількісна оцінка можлива тільки за умови визначення економічної категорії, що покладена в основу оцінки.

Розглянемо поняття “ресурсомісткість” як економічну категорію, здатну надати всебічну характеристику витратності ресурсів на виробництво продукції. Аналіз існуючої літератури показав, що практично

немає проробок теоретичних і практичних аспектів проблеми. Окремі автори, такі як М.Т.Архипець, П.К.Дегтярьов, Р.М.Рибін, Н.Я.Кац, В.С. Дорофеев у роботах [1-4] розглядають локальні проблеми ресурсомісткості будівництва, які частково розглядають це питання. Але будівництво є найбільш ресурсомісткою галуззю народного господарства, бо споживає понад 15% всієї промислової продукції, 80-90% продукції галузі будівельних матеріалів. Е.І.Шилов відображає ресурсомісткість у взаємозв'язку та взаємообумовленості потреби будівництва у фінансових, матеріальних і трудових ресурсах [5]. Вищеназвані автори під поняттям „ресурсомісткість” розуміють окремі показники ефективності використання ресурсів за видами: матеріаломісткість, фондомісткість, трудомісткість, які не повністю розкривають сутність цієї економічної категорії. Тому виникає необхідність у визначенні самої суті ресурсів, що дасть можливість визначити поняття „ресурсомісткість”.

Мета даної роботи – визначення економічної категорії “ресурсомісткість” і взаємозв'язок її з поняттям “ресурси”. Ця мета реалізується за допомогою аналізу теоретичних джерел.

Перш за все при вивченні економічної категорії “ресурсомісткість” необхідно дослідити поняття, сутність та склад ресурсів підприємства. Згідно з [1], економічні ресурси є “...фундаментальне поняття економічної теорії, що означає в загальному джерела, засоби забезпечення виробництва. Економічні ресурси поділяються на природні (сировинні, геофізичні), трудові (людський капітал), капітальні (фізичний капітал), обігові засоби (матеріали), інформаційні ресурси, фінансові (грошовий капітал).” Певно, слід погодитись із твердженням [1], що ресурси є джерела і засоби, які забезпечують діяльність підприємства. При цьому ресурси одночасно є і факторами виробництва.

Усі ресурси пропонуємо класифікувати наступним чином:

Ресурси як засоби забезпечення діяльності підприємства: трудові, матеріальні, основні та оборотні фонди, нематеріальні ресурси, фінансові.

Ресурси як джерела формування ресурсів – капітал.

З урахуванням цієї класифікації на рис.1 наведена більш детальна структура ресурсів з визначенням їх взаємозв'язку.

Дослідження проблеми дозволили розглядати поняття ресурсів як базу для визначення економічної категорії ресурсомісткості. Ресурсомісткість характеризує ефективність використання ресурсів. Нижче, на рис.2 наведена характеристика взаємозв'язку економічних категорій “ресурси” і “ресурсомісткість”.

Взагалі ресурсомісткість як одна з економічних категорій характеризує ефективність виробництва і впливає на темп і пропорції роз-

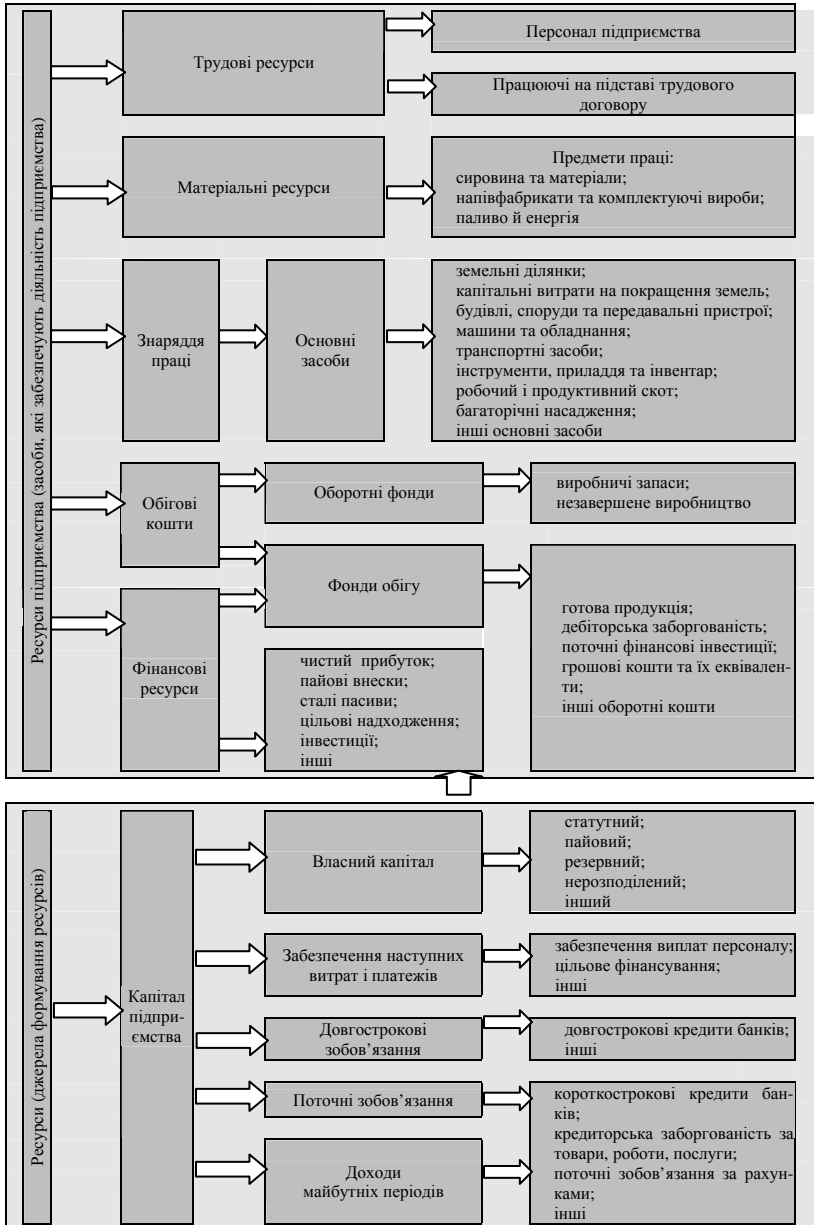

Рис.1 – Склад ресурсів підприємства

розвитку економіки держави, ріст національного доходу. Невипадково рівень розвитку держави знаходиться по ресурсомісткості валового внутрішнього продукту, відповідно ефективність діяльності підприємства – по ресурсомісткості його продукції.

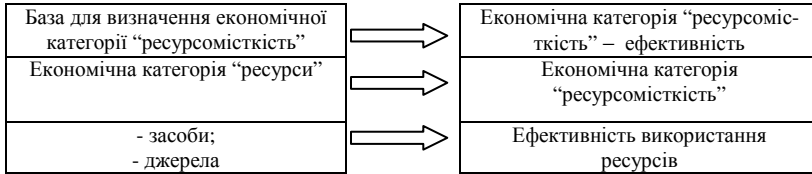

Рис.2 – Взаємозв'язок економічних категорій "ресурси" і "ресурсомісткість"

- 1.Архипец Н.Т. Экономия материальных ресурсов строительства. – М.: Стройиздат, 1998. – 158 с.
- 2.Дегтярев П.К. Экономия ресурсов в строительстве. – М.: Знание, 1990. – 61 с.
- 3.Рыбин Р.М., Кац Н.Я. Анализ эффективности интенсификации в промышленности и строительстве. – М.: Стройиздат, 1989. – 294 с.
- 4.Дорофеев В.С., Выровой В.Н., Соломатов В.И. Пути снижения материалоемкости строительных материалов и конструкций. – К., 1989. – 78 с.
- 5.Шилов Э.И. Снижение ресурсоемкости жилищного строительства. – К.: Будівельник, 1983.
- 6.Райзберг Б.А., Стародубцева Е.Б., Лозовский Л.Ш. Современный экономический словарь. – М.: Инфра, 1996.

Отримано 08.12.2003

ББК 65.9 (2) 31 : 65.9 (2) 245

В.О.ПАСІЧНИЙ, канд. екон. наук, Р.В.ШВЕЦЬ

Харківська національна академія міського господарства

ДО ПОБУДОВИ СИСТЕМИ ВНУТРІВИРОБНИЧИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН НА ПІДПРИЄМСТВІ

Аналізуються позиції сучасних авторів щодо проблеми внутрівиробничих економічних відносин на підприємстві, а також пропонується модель їх організації.

Актуальність даної роботи полягає в тому, що сучасна наука до останнього часу повністю не вирішила питання організації системи внутрівиробничих економічних відносин. Також актуальність даної проблеми підтверджує ситуація, що склалася на будівельних підприємствах, як показує практика [1-3], сьогодні активно використовують окремі елементи системи внутрівиробничих економічних відносин. Організація економічних відносин носить безсистемний характер, у процесі організації допускається безліч помилок [4], упровадження системи затягується на тривалий час. Не